

1867 г.

№ 191.

Енидже-Вардаръ.

За национално съзнание на българитѣ въ Енидже-Вардаръ говори доста една дописка, помѣстена въ в. Македонія, брой 38 отъ 1867 г. Отъ нея виждаме, какъ българитѣ поставятъ националността си по-горѣ отъ вѣрата, и, за да не станатъ гърци, приематъ унияство. Ето части отъ дописката:

Енидже-Вардаръ 6 Орачъ (авг.) 1867.

Долоподписанитѣ соединены Българи жители на Вардарската околія, или на старата Макѣдонска столнина „Бѣла“¹⁾ по турски денеска „Енидже-Вардаръ“ по църковното отдѣленіе на Воденската епархия... И така: дѣка текло вода пакъ кѣ тече. Отъ Солунскійтъ народенъ изворъ текло іе просвѣтеніето на Българскитѣ племена: отъ Охридскійтъ народенъ священноначалническій прѣстолъ текло толко врѣме християнското утѣшеніе и науколыбие; безъ да тжрчамъ на по древны извори на най старата исторія на Македонія, на която столнината градъ Бѣла бѣше изворъ на народолубіе крайно. Тия вситѣ извори народны отъ зловна ржка похлупены, или отъ теченіето на работитѣ, са таели покрити, па нивой не смѣялъ, а повекъ въ сегашнитѣ врѣмена, да побутне поклупката, ако и да былъ пълно увѣренъ, че подъ тая поклупка сятаили цѣла златна надѣжда за златно _будуще_ таткоинско. Толко годишното неученіе и простота дотолко бѣше соборила духътъ на Македонскитѣ Българи, щото, като обаяны са пазеха отъ народны мысли да споменатъ, колко повекъ да приматъ и да са захванатъ на народнїйтъ изворъ. Колко обаче и да бѣха духомъ паднаты, са крыела, като жарче подъ пепелта, искрата на народността си...

При първытѣ бѣлѣзы на народното ни разбуденіе, въ околията ни ся сгодилъ да священноначалствува сега въ Цариградъ що ся намира и ся выка Воденскыя владика Никодимъ. Като чистъ служителъ на Еллинизмътъ, или повикъ на сребренизмътъ, онъ отъ първъ часъ нанесалъ смъртоюсенъ ударъ на Енидже Вардарцытѣ, заради то, що они отклупили народнїйтъ изворъ во таж околїж... Найсетнѣ си упраи онъ

¹⁾ Думата е за Пела, родно мѣсто и столица на Александра Македонски, сега развалини при българското село Постолъ (Енидже-Вардарски). Селянитѣ и сега наричатъ старинния граденъ кладенецъ съ името Пелъ